

Alexandr Nikolajevič Šelepín (1918–1994)

Sovětský politik a zpravodajský důstojník, vystudoval filosofii a historii. Dlouhá léta byl členem Ústředního výboru KSSS, mezi lety 1958 a 1961 také zastával funkci předsedy KGB, člena politbyra a prvního místopředsedy vlády. Šelepín zastával tvrdou konzervativní politiku, byl odpůrcem uvolňování situace, nakonec byl koncem 60. let Brežněvem postupně zbaven moci a ztratil svůj politický vliv.¹

Drahý soudruhu Šelepíne,

situace v Československu se opravdu vymkla kontrole a vyžaduje okamžitou dohodu mezi sovětskou a československou stranou. Poté, co se na nás soudruzi Bilak, Indra a Švestka v dopise obrátili se žádostí o zvrácení reformních snah pod Dubčekovým vedením, je zřejmé, že je situace mnohem horší, než se předpokládalo. A my jakožto sovětské přátelé musíme hrát důležitou roli při záchraně československého státu! Musíme držet východní blok navenek tak silný, jak jen jsme schopni. Budujeme přece silnou komunistickou společnost, a takovéto činy rozvracejí její základy. Ačkoliv mnohdy nahlížíte na Brežněvův styl vládnutí skepticky a Vaše pozice ve vedení strany je dlouhodobě na vlásku, nyní máte šanci ukázat Vaši loajalitu a pokusit se vrátit do popředí.

Ačkoliv se v některých názorech se soudruhem Brežněvem plně nestřetáváte, společně tvoříte opozici liberálním československým soudruhům a nemusíte se bát využít své mocenské převahy. Přece není tak těžké někoho lehce zastrašit, abyste dosáhli očekávaného výsledku!

Buďte aktivní, předkládejte sovětské návrhy a buďte silnou oporou sovětské strany. Během jednání se můžete věnovat následujícímu:

1. Není možné, aby byl **mimořádný sjezd** považován za platný, když se konal v naprostém rozporu se základními stanovami KSČ! Tohle soudruhovi Dubčekovi a jeho kumpánům jen tak neprojde. Proto je nutné podpořit návrhy ve znění jako „*Předsednictvo ÚSV KSČ se shoduje s vedením KSSS, že během nedávno proběhlého XIV. sjezdu KSČ zahájeného 22. srpna 1968 došlo k porušení stanov KSČ. Je tedy nasnadě, aby jeho výstupy potvrdil mimořádný sjezd, kterého se zúčastní všichni členové předsednictva i tajemníci*“. Je potřeba při jednání dostat co nejvíce československých členů jednání na sovětskou stranu, a to – pokud to nepůjde po dobrém – poukázáním na možné důsledky jejich rozhodnutí. V současné situaci si nemohou příliš vyskakovat. Komunistická strana Československa je evidentně v současnosti velmi roztržštěná, o tom není pochyb. Je žádoucí prověřit činnost všech členů KSČ a československé vlády a postarat se **stabilizaci politické kultury**. To i opětovné upevnění pozice stranických orgánů zajišťují prohlášení „*Delegace KSČ se zavazuje k urychlenému uvolnění problematických osob z funkcí ve stranických a státních útvarech, aby došlo k opětovnému upevnění vedoucí pozice dělnické třídy a komunistické strany, k čemuž mělo dojít po lednovém a květnovém plénu ÚV KSČ roku 1968*“. a „*Předsednictvo ÚV KSČ a vláda ČSSR prohlašují, že zhodnotí činnost členů vlády a v případě zjištění závažných provinění, především nevhodného zastupování zájmů ČSSR v otázkách vnitřní i zahraniční politiky v rozporu se zásadami KSČ, učiní příslušné závěry*“.
2. Neustálé uvolňování **kontroly státních médií** se výrazně podepsalo na společnosti, jež byla uvržena do chaosu. Je nutné co nejrychleji získat kontrolu nad vysíláním, a to razantními kroky! K tomu může napomoci např. znění „*Představitelé KSČ vyjadřují nutnost urychlených opatření v otázce ovládnutí sdělovacích prostředků, aby*

opět plně sloužily socialistickým myšlenkám. Za nepřipustné považují taková vystoupení, která šíří antisocialistické myšlenky. Stejně tak nepřipouští činnosti antimarxistické sociálně demokratické strany“.

3. Nejdůležitější součást celého dokumentu! Českoslovenští soudruzi už mluví o snaze o vnitrostátní řešení, ale na to je pozdě! Můžou si za to sami, když ničí socialistické snahy celého východního bloku. Je potřeba potvrdit **pozvání sovětských vojsk**, například skrze návrh „Československá strana bude ihned informovat ozbrojené síly ČSSR o příkazu, aby se vyvarovaly konfliktům a incidentům mezi občany ČSSR a spojeneckými vojsky působícími na československém území“. Zároveň by se měla zpřísnit kontrola hranic se Spolkovou republikou Německo, která podle informací některých československých soudruhů podniká nepřátelské aktivity na území Československa.
4. Závěrečná prohlášení koordinujte s ostatními sovětskými soudruhy.

Vážený soudruhu, hodně zdaru a pevných rozhodnutí během jednání!

Seznam zdrojů:

ⁱ Aleksandr Nikolayevich Shelepin. *Encyclopedia Britannica* [online]. Britannica, The Editors of Encyclopaedia, 2023.[cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Aleksandr-Nikolayevich-Shelepin>. Accessed 27 October 2023.